

[Evropská sociální charta](#)

[Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě](#)

[Protokol pozměňující Evropskou sociální chartu](#)

14

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 18. října 1961 byla v Turínu přijata Evropská sociální charta.

Jménem České a Slovenské Federativní Republiky byla Evropská sociální charta podepsána ve Štrasburku dne 27. května 1992.

Dne 1. ledna 1993 dopisem ministra zahraničních věcí Česká republika oznámila generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, deponitáři Charty, že v souladu s platnými zásadami mezinárodního práva se jako nástupnický stát České a Slovenské Federativní Republiky považuje za signatářský stát Evropské sociální charty ze dne 18. října 1961. Dne 30. června 1993 Výbor ministrů Rady Evropy na 496. zasedání delegátů ministrů potvrdil, že Česká republika je považována za signatářský stát Evropské sociální charty.

S Chartou vyslovil souhlas Parlament České republiky, prezident republiky Chartu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy dne 3. listopadu 1999.

Při ratifikaci Charty bylo učiněno následující prohlášení:

“V souladu s článkem 20 Evropské sociální charty:

1. Česká republika se zavazuje, že bude sledovat cíle uvedené v části I Charty;
2. Česká republika se považuje být vázána těmito ustanoveními Charty:

Článek 1 odstavce 1, 2, 3

Článek 2 odstavce 1, 2, 3, 4, 5

Článek 3 odstavce 1, 2, 3

Článek 4 odstavce 2, 3, 4, 5

Článek 5

Článek 6 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 7 odstavce 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Článek 8 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 11 odstavce 1, 2, 3

Článek 12 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 13 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 14 odstavce 1, 2

Článek 15 odstavec 2

Článek 16

Článek 17

Článek 18 odstavec 4

Článek 19 odstavec 9.”

Evropská sociální charta vstoupila v platnost na základě svého článku 35 odst. 2 dne 26. února 1965. Pro Českou republiku vstoupila v platnost v souladu s ustanovením odstavce 3 téhož článku dne 3. prosince 1999.

Anglické znění Charty a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

Částka 7 ze dne 29/2/2000 Sbírka mezinárodních smluv č. 14 / 2000 Strana 139

15

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 5. května 1988 byl ve Štrasburku přijat Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě.

Jménem České a Slovenské Federativní Republiky byl Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě podepsán ve Štrasburku dne 27. května 1992.

Dne 1. ledna 1993 dopisem ministra zahraničních věcí Česká republika oznámila generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, deponitáři Protokolu, že v souladu s platnými zásadami mezinárodního práva se jako nástupnický stát České a Slovenské Federativní Republiky považuje za signatářský stát Dodatkového protokolu k Evropské sociální chartě ze dne 5. května 1988. Dne 30. června 1993 Výbor ministrů Rady Evropy na 496. zasedání delegátů ministrů potvrdil, že Česká republika je považována za signatářský stát Dodatkového protokolu.

S Dodatkovým protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky, prezident republiky Protokol ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy dne 17. listopadu 1999.

Při ratifikaci Dodatkového protokolu bylo učiněno následující prohlášení:

“V souladu s článkem 5 Dodatkového protokolu k Evropské sociální chartě:

1. Česká republika se zavazuje, že bude sledovat cíle uvedené v části I Protokolu;
2. Česká republika se považuje být vázána těmito ustanoveními Protokolu:

Článek 1

Článek 2

Článek 3

Článek 4.”

Dodatkový protokol vstoupil v platnost na základě svého článku 10 odst. 2 dne 4. září 1992. Pro Českou republiku vstoupil v platnost v souladu s ustanovením odstavce 3 téhož článku dne 17. prosince 1999.

Anglické znění Dodatkového protokolu a jeho překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

Částka 7 ze dne 29/2/2000 Sbírka mezinárodních smluv č. 15 / 2000 Strana 175

Rada Evropy

Evropská sociální charta

(Turín, 18. října 1961)

PREAMBULE

Níže podepsané vlády, jsouce členy Rady Evropy

Majíce na zřeteli, že cílem Rada Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a uskutečnění ideálů a principů, které jsou jejich společným dědictvím, a k usnadnění jejich hospodářského a sociálního pokroku, zejména zachováním a dalším naplňováním lidských práv a základních svobod,

Majíce na zřeteli, že v Evropské úmluvě na ochranu lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a v Protokolu k ní, podepsané v Paříži dne 20. března 1952, členské státy Rady Evropy souhlasily s tím, že zajistí svému obyvatelstvu občanská a politická práva a svobody stanovené v Úmluvě a Protokolu,

Majíce na zřeteli, že užívání sociálních práv by mělo být zajištěno bez diskriminace z důvodu rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického názoru, národního původu nebo sociálního původu,

Rozhodnuvši se vynaložit společně veškeré úsilí ke zlepšení životní úrovně a na podporu sociálního blahobytu jak městského tak venkovského obyvatelstva prostřednictvím příslušných institucí a činností,

Shodly se na následujícím :

Část I

Smluvní strany přijímají jako cíl své politiky, kterou budou provádět pomocí všech vhodných prostředků, jak na národní tak na mezinárodní úrovni, dosažení podmínek, za kterých budou účinně naplňována následující práva a principy :

1. Každá osoba musí mít příležitost získat prostředky ke svému živobytí prací, kterou si svobodně zvolí.
 1. Všichni pracovníci mají právo na spravedlivé pracovní podmínky.
 2. Všichni pracovníci mají právo na bezpečnost a ochranu zdraví v práci.
 3. Všichni pracovníci mají právo na spravedlivou odměnu, která zajistí jim a jejich rodinám slušnou životní úroveň.
 4. Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo na svobodu sdružování v národních a mezinárodních organizacích k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů.
 5. Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo kolektivně vyjednávat.
 6. Děti a mladé osoby mají právo na zvláštní ochranu před fyzikálními a morálními riziky, kterými jsou vystaveni.
 7. Zaměstnané ženy v případě mateřství a ostatní zaměstnané ženy, pokud je to potřeba, mají právo na zvláštní ochranu v jejich práci.
 8. Každá osoba má právo na přiměřené prostředky odborné poradenství pro volbu povolání s cílem získat pomoc při volbě povolání, které by odpovídalo jejich osobním schopnostem a zájmům.
 9. Každá osoba má právo na přiměřené možnosti pro odbornou přípravu.
 10. Každá osoba má právo využít všech možných opatření, které jí umožní požívat nejlepší dosažitelné úrovně zdraví.
 11. Všichni pracovníci a osoby, které jsou na nich závislé, mají právo na sociální zabezpečení.
 12. Kdokoliv, kdo je bez dostatečných prostředků, má právo na sociální a zdravotní pomoc.
 13. Každý má právo využívat služeb sociální péče.
 14. Invalidní osoby mají právo na odborný výcvik, rehabilitaci a sociální readaptaci, bez ohledu na původ a povahu jejich postižení.
 15. Rodina jakožto základní jednotka společnosti má právo na vhodnou sociální, právní a hospodářskou ochranu k zajištění jejího plného rozvoje.
 16. Matky a děti bez ohledu na jejich rodinný status a rodinné vztahy mají právo na přiměřenou sociální a hospodářskou ochranu.
 17. Příslušníci jakékoliv smluvní strany mají právo na území jiné smluvní strany přijmout jakékoliv výdělečné zaměstnání na základě rovnosti se státními příslušníky této smluvní strany, s výhradou omezení založených na vážných důvodech hospodářského nebo sociálního charakteru.
 18. Migrující pracovníci, kteří jsou příslušníky smluvní strany, a jejich rodiny mají právo na ochranu a pomoc na území jakékoliv jiné smluvní strany.

Část II

Smluvní strany přijímají za podmínek stanovených v Části III, že se budou považovat vázanými závazky stanovenými v následujících článcích a odstavcích.

Článek 1 - Právo na práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na práci, se smluvní strany zavazují

1. přijmout jako jeden z jejich zásadních cílů a odpovědností dosažení a udržení co nejvyšší a nejstabilnější úrovně zaměstnanosti s cílem dosažení plné zaměstnanosti,
1. chránit účinně právo pracovníka vydělávat si na své živobytí ve svobodně zvoleném zaměstnání,
2. zřídít a udržovat bezplatné služby zaměstnanosti pro všechny pracovníky,
3. poskytovat a podporovat vhodné poradenství pro volbu povolání, odborný výcvik a rehabilitaci.

Článek 2 - Právo na spravedlivé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivé pracovní podmínky, se smluvní strany zavazují :

1. stanovit přiměřenou denní a týdenní pracovní dobu, postupně zkracovat pracovní týden, jak to dovolí růst produktivity práce a další důležité činitele,
1. poskytovat placené volno v době veřejných svátků,
2. poskytovat minimálně dvoutýdenní placenou dovolenou ročně,
3. zajistit dodatkovou placenou dovolenou nebo zkrácení pracovní doby pracovníkům v povoláních uznaných za nebezpečná nebo zdraví škodlivá,
4. zajistit každý týden dobu odpočinku, která má pokud možno připadnout na den uznávaný podle tradice nebo obyčeje příslušné země nebo oblasti za den odpočinku.

Článek 3 - Právo na bezpečné a zdravé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na bezpečné a zdravé pracovní podmínky, se smluvní strany zavazují

1. vydávat právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci,
1. stanovit opatření k vynucení takových právních předpisů formou dozoru,
2. konzultovat s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků opatření zaměřená ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Článek 4 - Právo na spravedlivou odměnu za práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivou odměnu za práci, se smluvní strany zavazují :

1. uznat právo pracovníků na takovou odměnu za práci, která zajistí jim i jejich rodinám uspokojivou životní úroveň,
1. uznat právo pracovníků na vyšší odměnu za přesčasovou práci, s výhradou výjimek ve zvláštních případech,
2. uznat právo pracujících mužů a žen na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty,
3. uznat právo všech pracovníků na přiměřeně dlouhou výpovědní lhůtu při ukončení zaměstnání,
4. dovolit srážky ze mzdy jen za podmínek a v rozsahu daném vnitrostátními zákony nebo předpisy, nebo podle kolektivních smluv anebo podle rozhodčího nálezů.

Výkon těchto práv bude možné zajistit prostřednictvím svobodně uzavřených kolektivních smluv, zákonnými metodami stanovení mezd nebo jinými vhodnými způsoby podle vnitrostátních podmínek.

Článek 5 - Právo organizovat se

S cílem zajistit nebo podpořit svobodu pracovníků a zaměstnavatelů vytvářet místní, národní nebo mezinárodní organizace k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů, nebo svobodu připojit se k takovým organizacím, se smluvní strany zavazují, že vnitrostátní právní předpisy nebudou takové, aby bránily, nebo nebudou aplikovány tak, aby bránily této svobodě. Rozsah, v jakém se budou záruky stanovené v tomto článku vztahovat na policii, bude stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními. Princip aplikace těchto záruk na členy ozbrojených sil a rozsah, v jakém se budou vztahovat na osoby v této kategorii, bude rovněž stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními.

Článek 6 - Právo kolektivně vyjednávat

S cílem zajistit účinný výkon práva kolektivně vyjednávat, se smluvní strany zavazují :

1. podporovat společné konzultace mezi pracovníky a zaměstnavateli,

1. podporovat tam, kde je to nutné a vhodné, mechanismy pro dobrovolné vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků za účelem stanovení pracovních podmínek kolektivními smlouvami,
 2. podporovat vytvoření a využívání vhodných mechanismů pro smířčí a dobrovolné rozhodčí řízení pro urovnání pracovních sporů
- a uznat :
3. právo pracovníků a zaměstnavatelů na kolektivní akci v případě konfliktu zájmů, včetně práva na stávkou, s výhradou závazků vyplývajících z platné kolektivní smlouvy, kterou před tím uzavřeli.

Článek 7 - Právo dětí a mladých osob na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva dětí a mladých osob na ochranu, se smluvní strany zavazují

1. stanovit minimální věk pro přijetí do zaměstnání na 15 let s výjimkou dětí zaměstnaných určenými lehkými pracemi, které neškodí jejich zdraví, morálce nebo vzdělávání,
1. stanovit vyšší minimální věk pro přijetí do určitých zaměstnání, která jsou považována za nebezpečná nebo zdraví škodlivá,
2. stanovit, že osoby podléhající povinné školní docházce nebudou zaměstnávány takovými pracemi, které by jim bránily v plném využití možností vzdělávání,
3. stanovit, že pracovní doba osob mladších 16 let bude omezena v souladu s potřebami jejich rozvoje, zejména s ohledem na potřebu jejich přípravy k výkonu povolání,
4. uznat právo mladých pracovníků a učňů na spravedlivou mzdu nebo jiné přiměřené příplatky,
5. stanovit, že doba, kterou mladí lidé stráví přípravou k výkonu zaměstnání během obvyklé pracovní doby se souhlasem zaměstnavatele, je považována za část pracovního dne,
6. stanovit, že zaměstnané osoby mladší 18 let mají každý rok nárok na nejméně třítydenní placenou dovolenou,
7. stanovit, že osoby mladší 18 let nebudou zaměstnávány noční prací, s výjimkou určitých povolání stanovených vnitrostátními zákony nebo nařízeními,
8. stanovit, že osoby mladší 18 let zaměstnáváné v povoláních určených vnitrostátními právními předpisy budou podléhat pravidelnému lékařskému dohledu,
9. zajistit zvláštní ochranu před fyzickým a mravním ohrožením, jemuž jsou děti a mládež vystaveny, zejména proti takovému ohrožení, které vyplývá přímo nebo nepřímo z jejich práce.

Článek 8 - Právo zaměstnaných žen na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva zaměstnaných žen na ochranu, se smluvní strany zavazují :

1. poskytnout ženám před a po narození dítěte volno v celkové délce nejméně 12 týdnů tak, že v této době obdrží placené volno nebo přiměřené dávky sociálního zabezpečení nebo podporu z veřejných fondů,
1. považovat za nezákonné, jestliže zaměstnavatel dá pracovníci výpověď v době její nepřítomnosti, kdy je na mateřské dovolené, nebo tak, aby výpovědní lhůta skončila během takové nepřítomnosti;
2. stanovit, aby matky kojící své děti měly nárok na dostatek volného času pro tento účel;
3. a) regulovat zaměstnávání žen noční prací v průmyslu;

b) zakázat zaměstnávání žen při podzemním dolování a, kde to vhodné, při všech dalších pracích, které jsou pro ně nevhodné z důvodu nebezpečí, škodlivosti zdraví nebo námahy.

Článek 9 - Právo na poradenství při volbě povolání

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na odborné poradenství při výběru povolání se smluvní strany zavazují poskytovat nebo podporovat podle potřeby služby, které pomohou všem osobám, včetně zdravotně postižených, řešit problémy související s volbou povolání a odborným postupem, s náležitým přihlédnutím k jejich osobním schopnostem a možnostem na trhu práce; tato pomoc musí být poskytována zdarma jak mládeži, včetně dětí ve školním věku, tak dospělým.

Článek 10 - Právo na přípravu k výkonu povolání

S cílem zajistit účinný výkon práva na odbornou přípravu, se smluvní strany zavazují :

1. poskytovat nebo podporovat podle potřeby technickou a odbornou přípravu všech osob, včetně osob zdravotně postižených, po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, a poskytovat prostředky, které umožní přístup k vyššímu technickému a univerzitnímu (vysokoškolskému) vzdělání výhradně podle schopností jednotlivce;
1. vytvořit nebo podporovat učňovský systém a jiné systematické formy pro výcvik mladých chlapců a dívek v jejich povoláních;

2. poskytovat nebo podporovat, podle potřeby :
 - a. přiměřená a snadno dostupná výcviková zařízení pro dospělé pracovníky,
 - a. zvláštní zařízení pro rekvalifikaci dospělých pracovníků nutnou v důsledku technického vývoje nebo nových trendů v zaměstnanosti.

4. Povzbuzovat plné využití poskytnutých zařízení takovými vhodnými opatřeními, jako jsou :

- a. snížení nebo zrušení poplatků nebo náhrady nákladů,
 - a. poskytnutí finanční podpory ve vhodných případech,
 - b. započítání času, který pracovník stráví během zaměstnání při doplňkovém výcviku na žádost zaměstnavatele, do normální pracovní doby,
 - c. prostřednictvím odpovídající kontroly zajištění účinnosti učňovských a všech jiných forem výcviku pro mladé pracovníky a všeobecně zajištění náležité ochrany mladých pracovníků, po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků.

Článek 11 - Právo na ochranu zdraví

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na ochranu zdraví, se smluvní strany zavazují buď přímo nebo ve spolupráci s veřejnými a soukromými organizacemi přijímat opatření zaměřená zejména na :

1. v co nejvyšší možné míře odstranění příčin nemocí,
 1. poskytování poradenských a vzdělávacích služeb na podporu zdraví a zvýšení odpovědnosti jednotlivce v záležitostech zdraví,
 2. co největší prevenci epidemickým, endemickým a jiným nemocem.

Článek 12 - Právo na sociální zabezpečení

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální zabezpečení se smluvní strany zavazují:

1. vytvořit nebo udržovat systém sociálního zabezpečení,
 1. udržovat systém sociálního zabezpečení na dostatečné úrovni, přinejmenším na úrovni stejné, jaká se vyžaduje pro ratifikaci úmluvy Mezinárodní organizace práce (č.102) o minimálních standardech sociálního zabezpečení,
 2. usilovat o postupné zvýšení systému sociálního zabezpečení na vyšší úroveň,
 3. učinit opatření uzavřením patřičných dvoustranných a mnohostranných smluv nebo jinými vhodnými prostředky a s výhradou podmínek stanovených v takových smlouvách k zajištění :

a) rovného zacházení mezi vlastními státními příslušníky a státními příslušníky ostatních smluvních stran pokud jde o práva sociálního zabezpečení, včetně zachování nároků vyplývajících z právních předpisů sociálního zabezpečení, bez ohledu na stěhování chráněných osob, které mohou tyto osoby podniknout mezi územími smluvních stran,

b) uznání, zachování a znovunabytí práv sociálního zabezpečení prostřednictvím sčítání dob pojištění nebo zaměstnání završených podle právních předpisů každé ze smluvních stran.

Článek 13 - Právo na sociální a lékařskou pomoc

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální a lékařskou pomoc se smluvní strany zavazují:

1. zajistit, že každé osobě, která je bez přiměřených prostředků a která není schopná si takové prostředky zajistit buď sama vlastním úsilím nebo je získat z jiných zdrojů, zejména prostřednictvím dávek ze systému sociálního zabezpečení, bude poskytnuta přiměřená pomoc, a v případě nemoci i péče nezbytná podle jejího stavu,
 1. zajistit, že osoby, kterým je poskytována takováto pomoc, nebudou z tohoto důvodu zkráceni na svých právech politických a sociálních,
 2. stanovit, že každému se může dostat prostřednictvím kompetentních veřejných nebo soukromých služeb takového poradenství a osobní pomoci nezbytné k předejití, zrušení nebo odstranění stavu potřeby jednotlivce nebo rodiny,
 3. aplikovat ustanovení odstavců 1, 2 a 3 tohoto článku na principu rovného zacházení se svými státními příslušníky i na příslušníky ostatních smluvních stran Charty, kteří se nacházejí legálně na jejich území, v souladu s jejich závazky vyplývajícími z Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci, podepsané v Paříži 11. prosince 1953.

Článek 14 - Právo využívat služby sociální péče

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na využívání služeb sociální péče se smluvní strany zavazují:

1. podporovat nebo poskytovat služby využívající metod sociální práce, které přispívají k blahu a rozvoji jak jednotlivců tak skupin v komunitě, a k jejich přizpůsobení společenskému prostředí,
1. povzbuzovat účast jednotlivců a dobrovolných a jiných organizací při zakládání nebo udržování takových služeb.

Článek 15 - Právo fyzicky nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání, rehabilitaci a na profesní a sociální re-adaptaci

S cílem zajistit účinný výkon práva fyzicky nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání a na profesní a sociální re-adaptaci, se smluvní strany zavazují:

1. přijmout odpovídající opatření k poskytnutí možnosti odborné přípravy pro výkon povolání, včetně zapojení specializovaných veřejných nebo soukromých institucí, je-li to nutné,
1. přijmout vhodná opatření k umístění zdravotně postižených osob do zaměstnání, zejména pomocí specializovaných zprostředkovatelů práce, zařízení pro chráněná zaměstnání a vhodnými způsoby stimulace zaměstnavatelů k přijetí zdravotně postižených osob do zaměstnání.

Článek 16 - Právo rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, se smluvní strany zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávek novomanželům a jinými vhodnými prostředky.

Článek 17 - Právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit účinné uplatnění práva matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu se smluvní strany zavazují, že k tomu přijmou všechna vhodná a potřebná opatření, včetně zřizování nebo provozování vhodných institucí nebo služeb.

Článek 18 - Právo na výdělečnou činnost na území jiných smluvních stran

S cílem zajistit účinné uplatnění práva zahájit výdělečnou činnost na území kterékoli jiné smluvní strany, se smluvní strany zavazují:

1. používat existující předpisy v liberálním duchu,
1. zjednodušit stávající formality a snížit nebo zrušit správní a jiné poplatky placené zahraničními pracovníky nebo jejich zaměstnavateli,
2. liberalizovat jednotlivě nebo obecně právní předpisy upravující zaměstnávání zahraničních pracovníků,
a uznat
3. právo svých státních příslušníků opustit svoji zemi a vykonávat výdělečné činnosti na území jiných smluvních stran.

Článek 19 - Právo migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc

S cílem zajistit účinný výkon práva migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc na území kterékoli jiné smluvní strany, se smluvní strany zavazují:

1. udržovat přiměřené a bezplatné služby na pomoc uvedeným pracovníkům, zejména při získávání přesných informací, nebo ověřovat, zda jsou tyto služby udržovány, stejně jako provést veškeré vhodné kroky, pokud to dovolují vnitrostátní zákony a předpisy, proti zesilující propagandě týkající se vystěhovalectví a přistěhovalectví;
1. přijmout ve vlastní pravomoci vhodná opatření usnadňující odjezd, cestu a přijetí uvedených pracovníků a jejich rodin a poskytovat jim podle vlastních pravomocí během cesty nezbytné zdravotnické služby, lékařský dohled a dobré hygienické podmínky;
2. podporovat případnou spolupráci mezi veřejnými i soukromými sociálními službami v zemích vystěhovalectví a přistěhovalectví;
3. zajistit uvedeným pracovníkům zdržujícím se oprávněně na jejich území - pokud jsou tyto záležitosti upraveny zákonem nebo právními předpisy, nebo podléhají-li kontrole správních úřadů - zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany v následujících záležitostech:
a) odměňování za práci a jiné pracovní podmínky a podmínky zaměstnání,

b) členství v odborech a využívání výhod z kolektivního vyjednávání,

c) ubytování;

4. zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o zaměstnanecké daně, poplatky nebo příspěvky placené zaměstnanými osobami;
5. usnadnit v co nejvyšší možné míře sloučení rodiny zahraničního pracovníka, kterému byl povolen pobyt na daném území;
6. zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o právní řízení v záležitostech uvedených v tomto článku;
7. zabezpečit, aby uvedení pracovníci usídlení v souladu se zákonem na jejich území nebyli vyhoštěni, s výjimkou ohrožení národní bezpečnosti nebo jednání proti veřejnému zájmu nebo morálce;
8. povolit v zákonných mezích převod částí výdělků a úspor těchto pracovníků podle jejich přání;
9. rozšířit ochranu a pomoc poskytovanou podle tohoto článku na samostatně výdělečně činné migrující osoby, pokud lze příslušná opatření vztahovat na tuto kategorii osob.

Část III

Článek 20 - Závazky

I. Každá smluvní strana se zavazuje :

a) považovat Část I této Charty za deklaraci cílů, o jejich dosažení bude usilovat všemi vhodnými prostředky, jak uvedeno v úvodním odstavci této části.

b) považovat se za vázanou nejméně pěti z následujících článků Části II této Charty : články 1, 5, 6, 12, 13, 16 a 19.

c) kromě těchto článků vybraných v souladu s předchozím pododstavcem se bude považovat vázána takovým počtem článků nebo číslovaných odstavců Části II Charty podle svého výběru, za předpokladu, že celkový počet článků nebo číslovaných odstavců, kterými bude vázána, nebude menší než 10 článků nebo 45 číslovaných odstavců.

2. Články nebo číslované odstavce vybrané podle pododstavce b/ a c/ odstavce 1 tohoto článku budou oznámeny Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, když bude ukládán instrument o ratifikaci nebo schválení příslušné smluvní strany.

3. Jakákoliv smluvní strana může později prohlásit pomocí oznámení Generálnímu tajemníkovi, že se považuje být vázána jakýmkoliv články nebo číslovanými odstavci Části II Charty, které doposud nepřijala podle podmínek odstavce 1 tohoto článku. Takovéto závazky budou následně považovány za integrální část ratifikace nebo schválení a budou mít stejné účinky od třicátého dne po datu oznámení.

4. Generální tajemník Rady Evropy sdělí všem vládám smluvních stran a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce jakékoliv oznámení, které bude obdrženo podle této části Charty.

5. Každá smluvní strana bude udržovat systém inspekce práce přiměřený vnitrostátním podmínkám.

Část IV

Článek 21 - Zprávy týkající se přijatých ustanovení

Smluvní strany budou podávat Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy ve dvouletých intervalech a ve formě, která bude stanovena Výborem ministrů, zprávy o provádění těch ustanovení části II Charty, která přijaly.

Článek 22 - Zprávy týkající se ustanovení, která nebyla přijata

Smluvní strany budou zasílat Generálnímu tajemníkovi v přiměřených intervalech na žádost Výboru ministrů zprávy ohledně ustanovení části II Charty, která nepřijaly v době ratifikace nebo schválení Charty nebo v následujících oznámeních. Výbor ministrů stanoví čas od času, ohledně kterých ustanovení mají být vyžádány zprávy a v jaké formě mají být zprávy poskytnuty.

Články 23 až 29 byly nahrazeny Pozměňujícím protokolem z roku 1991.

Část V.

Článek 30 - Derogace v době války nebo nouzového stavu

1. V době války nebo jiných veřejných nouzových situací, které ohrožují život národa, může jakákoliv smluvní strana přijmout opatření derogující ze závazků podle této Charty v míře striktně nezbytné naléhavostí situace, za předpokladu, že takováto opatření nejsou nekonzistentní s jinými závazky podle mezinárodního práva.
1. Jakákoliv smluvní strana, která využila tohoto práva derogace, bude v rozumných časových intervalech informovat generálního tajemníka Rady Evropy o opatřeních přijatých a o důvodech těchto opatření. Bude stejně tak informovat generálního tajemníka, když se tato opatření přestanou uplatňovat, o ustanoveních Charty, která přijala, jsou opět plně uplatňována.
2. Generální tajemník bude obratem informovat ostatní smluvní strany a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o všech sděleních obdržných podle odstavce 2 tohoto článku.

Článek 31 - Omezení

1. Práva a principy stanovené v Části I, pokud jsou účinně realizována, a jejich účinné uplatňování jak stanoveno v Části II, nebudou podléhat jakýmkoliv restrikcím nebo omezením, které není specifikováno v těchto částech, s výjimkou případů, kdy takováto omezení jsou stanovena zákonem a jsou nezbytná v demokratické společnosti na ochranu práv a svobod jiných nebo na ochranu veřejného zájmu, národní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo morálky.
1. Omezení povolená podle této Charty vůči právům a závazkům zde stanoveným nebudou aplikována pro jakýkoliv jiný účel, než pro který byla stanovena.

Článek 32 - Vztah mezi Chartou a domácím právem nebo mezinárodními smlouvami

Ustanovení této Charty nebudou na újmu těm ustanovením domácího práva nebo jakékoliv dvoustranné nebo mnohostranné smlouvy, které již platí nebo vstoupí v platnost, podle kterých je chráněným osobám poskytováno příznivější zacházení.

Článek 33 - Provádění pomoci kolektivních smluv

1. V těch členských státech, kde jsou ustanovení odstavců 1,2,3,4 a 5 článku 2, odstavce 4,6 a 7 článku 7 a odstavce 1,2,3 a 4 článku 10 Části II této Charty normálně ponechána na dohody mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků, nebo kde jsou normálně naplňována jinak než zákonem, závazky z těchto odstavců mohou být plněna a budou považována za účinně dodržovaná, jestliže jejich dispozice budou prostřednictvím takových dohod nebo jiných prostředků aplikovány na velkou většinu dotčených pracovníků.
1. V členských státech, kde jsou tato ustanovení normálně aplikována pomocí právních předpisů, smluvní strany mohou převzít tato závazky a tyto závazky budou považovány za účinně dodržované tehdy, jestliže tato ustanovení budou aplikována právními předpisy na velkou většinu dotčených pracovníků.

Článek 34 - Územní aplikace

1. Tato Charta se vztahuje na metropolitní území každé smluvní strany. Každá signatářská vláda může v při podpisu Charty anebo v momentě uložení své ratifikační listiny anebo listiny o schválení upřesnit vyhlášením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, které území považuje na tento účel za svoje metropolitní území.
1. Každá smluvní strana může v momentě ratifikace anebo schválení této Charty, anebo kdykoliv poté, učinit prohlášení oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že buď celá Charta anebo jen její část se bude vztahovat na to anebo ta metropolitní území, která jsou uvedena ve zmíněném prohlášení a jejichž mezinárodní vztahy smluvní strana zabezpečuje anebo jejichž mezinárodní odpovědnost bere smluvní strana na sebe. V tomto prohlášení smluvní strana přesně určí články anebo odstavce Části II Charty, které přijímá jako závazné ve vztahu ke každému z území, které jsou v prohlášení označeny.
2. Charta nabude platnosti na území anebo územích označených ve výše uvedeném prohlášení, počínajíc třicátým dnem od data, kdy generální tajemník obdrží oznámení o prohlášení.
3. Každá smluvní strana může později vydat prohlášení adresované generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že ve vztahu k jednomu nebo více územím, na které byla rozšířena platnost Charty v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, považuje za závazné další články anebo číslované odstavce, které dosud v souvislosti s tímto územím anebo územími za závazné nepovažovala. Takovéto dodatečné závazky budou považovány za neoddělitelnou součást původního prohlášení ve vztahu k danému území a nabudou účinnosti třicátým dnem od data, kdy bylo prohlášení vydáno.
4. Generální tajemník postoupí ostatním signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce každé vydané prohlášení, které mu bylo sděleno v souladu s tímto článkem.

Článek 35 - Podpis, ratifikace a vstup v platnost

1. Tato Charta je otevřená podpisu členům Rady Evropy. Bude ratifikována nebo schvalována. Ratifikační listiny nebo listiny o schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
1. Tato Charta vstoupí v platnost po uplynutí třiceti dní ode dne uložení páté ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

2. Pro každou signatářskou vládu, která ratifikuje Chartu dodatečně, nabude platnosti po uplynutí třiceti dnů ode dne uložení své ratifikační listiny nebo listiny o schválení.
3. Generální tajemník oznámí všem členům Rady Evropy a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že Charta nabyla platnosti, které smluvní strany ji ratifikovaly nebo schválily a o dodatečném uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

Článek 36 - Změny

Každý člen Rady Evropy může předložit návrh na změnu této Charty oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Generální tajemník odevzdá ostatním členům Rady Evropy tyto návrhy, které posoudí Rada ministrů a k nimž se vyjádří poradní shromáždění. Každý návrh na změnu schválený Radou ministrů nabude platnosti po uplynutí třiceti dnů ode dne, kdy všechny smluvní strany oznámí generálnímu tajemníkovi přijetí této změny. Generální tajemník uvědomí všechny členské státy Rady Evropy a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o vstupu v platnost takovýchto změn.

Článek 37 - Vypovězení

1. Žádná smluvní strana nemůže vypovědět tuto Chartu před uplynutím pětiletého období ode dne, kdy Charta ve vztahu k této smluvní straně vstoupila v platnost, a nebo před uplynutím každého dalšího dvouletého období a v každém případě musí být šestiměsíční výpovědní lhůta oznámena generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který o tom informuje ostatní smluvní strany, a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce. Takováto výpověď se netýká platnosti Charty ve vztahu k ostatním smluvním stranám za předpokladu, že počet smluvních stran nebude nikdy nižší než pět.
1. Každá smluvní strana může ve smyslu ustanovení předcházejícího odstavce vypovědět každý přijatý článek nebo odstavec Části II Charty, za předpokladu, že počet článků nebo odstavců, kterými je tato smluvní strana vázána, nebude nikdy nižší než 10 článků nebo 45 odstavců a že v tomto počtu článků nebo odstavců budou i nadále zahrnuty články, vybrané touto smluvní stranou mezi těmi, které jsou výslovně zmíněny v Článku 20, odstavec 1, písm. b).
2. Každá smluvní strana může vypovědět tuto Chartu nebo každý článek nebo odstavec části II Charty za podmínky stanovených odstavcem 1 tohoto Článku a to ve vztahu ke každému území, na které se Charta uplatňuje ve smyslu prohlášení učiněného v souladu s odstavcem 2 Článku 34.

Článek 38 - Příloha

Příloha k této Chartě tvoří její nedílnou součást.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zplnomocnění, podepsali tuto Chartu.

Dáno v Turínu, 18. října 1961, ve francouzském a anglickém jazyce, přičemž obě dvě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archívech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy odevzdá všem signatářům ověřené kopie shodné s originálem.

Příloha k Sociální chartě

Rozsah Sociální charty pokud jde o chráněné osoby

1. Aniž by byl dotčen odstavec 4 článku 12 a odstavec 4 článku 13, osoby chráněné články 1 až 17 zahrnují cizince pouze tehdy, jestliže jde o státní příslušníky ostatních smluvních stran legálně pobývajících nebo řádně pracujících na území dotčené smluvní strany, s tou výhradou, že tyto články mají být vykládány ve světle ustanovení článků 18 a 19.

Tento výklad však nebrání tomu, aby jakákoliv smluvní strana rozšířila obdobné požitky na další osoby.

2. Každá smluvní strana poskytne uprchlíkům, tak jak jsou definováni Úmluvou o statusu uprchlíků, podepsanou v Ženevě dne 28. července 1951, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé, než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto uprchlíky.

Část I, odstavec 18, a Část II, článek 18 odstavec 1

Má se za to, že tato ustanovení se netýkají otázek vstupu na území smluvních stran a nedotýkají se ustanovení Evropské úmluvy o usazování, podepsané v Paříži dne 13.12. 1955.

Část II

Článek 1, odstavec 2

Toto ustanovení nebude vykládáno tak, že by zakazovalo nebo povolovalo jakoukoliv klausuli nebo praxi zajištění odborů.

Článek 4, odstavec 4

Toto ustanovení nebude chápáno tak, že by zakazovalo okamžité propuštění pro vážný přestupek.

Článek 4, odstavec 5

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud jsou srážky z platu zakázány pro velkou většinu pracovníků buď podle zákona, nebo kolektivní smlouvy nebo rozhodčího nálezu, přičemž výjimky existují pouze u osob, které nejsou chráněny podle těchto předpisů.

Článek 6, odstavec 4

Má se za to, že každá smluvní strana může, pokud jde o ni, upravovat výkon práva na stávku zákonem, za předpokladu, že jakékoliv další omezení, které může uvalit na toto právo, může být ospravedlněno podmínkami podle článku 31.

Článek 7, odstavec 8

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud naplní smysl tohoto závazku tím, že podle zákona velká většina osob mladších 18 let věku nebude zaměstnávána noční prací.

Článek 12, odstavec 4

Slova „a s výhradou podmínek stanovených v těchto smlouvách“ v úvodu k tomuto odstavci jsou zde uvedena mj. proto, že pokud jde o dávky, které jsou k dispozici nezávisle na příspěvcích pojištění, smluvní strana může vyžadovat dovršení stanovené doby pobytu před tím, než takové dávky přizná státním příslušníkům jiných smluvních stran.

Článek 13, odstavec 4

Vlády států, které nejsou smluvními stranami Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci, mohou ratifikovat toto ustanovení Sociální Charty, pokud poskytnou státním příslušníkům ostatních smluvních stran zacházení, které je v souladu s ustanoveními zmíněné úmluvy.

Článek 19, odstavec 6

Pro účely tohoto ustanovení se pod výrazem „rodina zahraničního pracovníka“ chápe přinejmenším jeho manželka a závislé děti do věku dvaceti jedna roku.

Část III

Má se za to, že Charta obsahuje právní závazky mezinárodního charakteru, jejichž provádění podléhá výhradně dohledu podle Části IV Charty.

Článek 20, odstavec 1

Má se za to, že „číslované odstavce“ mohou zahrnovat články tvořené pouze jedním odstavcem.

Část V

Článek 30

Výrazem „v době války nebo jiného nouzového stavu“ se míní též hrozba války.

Rada Evropy

Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě

(Štrasburk, 5. května 1988)

DODATKOVÝ PROTOKOL K EVROPSKÉ SOCIÁLNÍ CHARTĚ

(Štrasburk, 5. května 1988)

Preambule

níže podepsané členské státy Rady Evropy, rozhodnuty přijmout nová opatření k rozšíření ochrany sociálních a hospodářských práv zaručených Evropskou sociální chartou, otevřenou k podpisu dne 18. října 1961 (dále jen „Charta“),

se dohodly na následujícím :

Část I

Strany přijímají jako cíl své politiky, kterou budou uskutečňovat všemi vhodnými prostředky jak na národní tak mezinárodní úrovni, dosažení podmínek, v nichž budou účinně realizována následující práva a principy :

1. Všichni pracovníci mají právo na rovné příležitosti a stejné zacházení v otázkách zaměstnání a povolání bez diskriminace z důvodu pohlaví.
2. Pracovníci mají právo na to, aby byli v podniku informováni a aby se s nimi jednalo.
3. Pracovníci mají právo účastnit se stanovování a zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí v podniku.
4. Každá starší osoba má právo na sociální ochranu.

Část II

Strany se zavazují podle podmínek stanovených v Části III, že se budou považovat vázány závazky stanovenými v následujících článcích :

Článek 1 - Právo na stejné příležitosti a na rovné zacházení v záležitostech zaměstnání a povolání bez diskriminace na základě pohlaví

1. S cílem zajisti účinné uplatnění práva všech pracovníků na stejné příležitosti a na rovné zacházení v záležitostech zaměstnání a povolání bez diskriminace na základě pohlaví se smluvní strany zavazují uznat toto právo a přijmout vhodná opatření k zajištění nebo podpoře jeho naplňování v následujících oblastech :

a přístup k zaměstnání, ochrana proti propuštění a znovuzařazení do zaměstnání;

b odborné poradenství, výcvik, rekvalifikace a rehabilitace;

c podmínky zaměstnání a pracovní podmínky včetně odměňování;

d rozvoj kariéry včetně povýšení.

2. Ustanovení týkající se ochrany žen, zejména pokud jde o těhotenství, porod a období po porodu, nebudou považována za diskriminaci zmíněnou v odstavci 1 tohoto článku.

3. Odstavec 1 tohoto článku nebrání přijetí zvláštních opatření s cílem odstranit *de facto* nerovnosti.

4. Profesní činnosti, které mohou být z důvodu jejich povahy nebo kontextu, ve kterém jsou prováděny, svěřeny pouze osobám jednoho pohlaví mohou být vyjmuty z rozsahu tohoto článku nebo některých jeho ustanovení.

Článek 2 - Právo na informace a konzultace

1. S cílem zajisti účinné uplatnění práva pracovníků na to, aby byli v rámci podniku informováni a aby s nimi bylo jednáno, se smluvní strany zavazují přijmout nebo podporovat opatření, která umožní pracovníkům nebo jejich zástupcům, v souladu s vnitrostátním právním řádem a praxí :

a aby byli pravidelně nebo ve vhodný čas a všestranným způsobem informováni o ekonomické a finanční situaci podniku, který je zaměstnává, majíc za samozřejmé, že lze odmítnout nebo učinit důvěrnými některé informace, jejichž prozrazení by mohlo poškodit podnik; a

b aby s nimi byla v dostatečném časovém předstihu projednána navržená rozhodnutí, která by se mohla podstatně dotknout zájmů pracovníků, zejména ta rozhodnutí, která by mohla mít významné dopady na situaci zaměstnanosti v podniku.

2. Strany mohou z působnosti provádění odstavce 1 tohoto článku vyjmout ty podniky, které zaměstnávají méně než určitý počet pracovníků, který bude stanoven vnitrostátním právním předpisem nebo praxí.

Článek 3 - Právo na účast při stanovování a zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí

1. S cílem zajistit účinné uplatnění práva pracovníků na účast při stanovování a zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí v podniku se smluvní strany zavazují přijmout nebo podporovat opatření, která umožní pracovníkům nebo jejich zástupcům, v souladu s vnitrostátním právním řádem a praxí, přispívat :

a ke stanovování a zlepšování pracovních podmínek, organizace práce a pracovního prostředí;

b k ochraně zdraví a bezpečnosti v podniku;

c k organizování sociálních a společensko-kulturních služeb a zařízení v podniku;

d k doзору nad dodržováním pravidel v těchto záležitostech.

2. Strany mohou z působnosti provádění odstavce 1 tohoto článku vyjmout ty podniky, které zaměstnávají méně než určitý počet pracovníků, který bude stanoven vnitrostátním právním předpisem nebo praxí.

Článek 4 - Právo starých osob na sociální ochranu

S cílem zajistit účinné uplatnění práva starých osob na sociální ochranu se smluvní strany zavazují přijmout nebo podporovat přímo nebo ve spolupráci s veřejnými nebo soukromými organizacemi vhodná opatření zaměřená zejména k tomu :

1) umožnit starým osobám, aby zůstaly co možná nejdéle platnými členy společnosti prostřednictvím:

- a. dostatečných prostředků, které jim umožní vést slušný život a hrát aktivní úlohu ve veřejném, společenském a kulturním životě;
- a. poskytování informací o službách a zařízeních, které jsou starým osobám k dispozici, a o jejich možnostech využívat tyto služby a zařízení.

2) umožnit starým osobám, aby si svobodně zvolily životní styl a vedly jak dlouho chtějí a mohou nezávislý život v jim známém prostředí poskytnutím:

- a. bydlení přiměřeného jejich potřebám a jejich zdravotnímu stavu nebo poskytnutím dostatečné podpory na přizpůsobení jejich bydlení;
- a. zdravotní péče a služeb nezbytných s ohledem na jejich stav.

3) zaručit starým lidem žijícím v ústavech vhodnou podporu, respektujíc přitom jejich soukromí, a účast v rozhodování o podmínkách života v ústavu.

Část III

Článek 5 - Závazky

1. Každá smluvní strana se zavazuje :

a) považovat Část I tohoto Protokolu jako prohlášení cílů, o které bude usilovat všemi vhodnými prostředky, jak je uvedeno v úvodním odstavci této části.

b) považovat se vázána jedním nebo více články Části II tohoto Protokolu.

2. Článek nebo články vybrané podle pododstavce b) odstavce 1 tohoto článku, budou sděleny Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy přitom, kdy budou ukládány dokumenty dotyčné Smluvní strany o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

3. Jakákoliv smluvní strana může později prohlásit pomocí oznámení Generálnímu tajemníkovi, že se považuje být vázána jakýmkoliv články Části II tohoto Protokolu, které doposud nepřijala podle podmínek odstavce 1 tohoto článku. Takovéto závazky budou následně považovány za integrální část ratifikace, přijetí nebo schválení a budou mít stejné účinky od třicátého dne po datu oznámení.

Část IV

Článek 6 - Kontrola dodržování převzatých závazků

Strany budou předkládat zprávy o provádění těch ustanovení Části II tohoto Protokolu, které převzaly, ve zprávách předkládaných podle článku 21 Charty.

Část V

Článek 7 - Provádění převzatých závazků

1. Příslušná ustanovení článků 1 - 4 Části II tohoto Protokolu mohou být prováděna :

a zákony nebo nařízeními,

b dohodami mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků,

c kombinací těchto dvou metod, nebo

d jinými vhodnými prostředky.

2. Účinného souladu se závazky vyplývajícími z článků 2 a 3 Části II tohoto Protokolu bude dosaženo i tehdy, jestliže ustanovení budou aplikována v souladu s odstavcem 1 tohoto článku na velkou většinu dotyčných pracovníků.

Článek 8 - Vztah mezi Chartou a tímto Protokolem

1. Ustanovení tohoto Protokolu se nijak nedotýkají ustanovení Charty.

2. Články 22 až 32 a článek 36 Charty se vztahuje *mutatis mutandis* na tento Protokol.

Článek 9 - Územní provádění

1. Tento protokol se vztahuje na metropolitní území každé smluvní strany. Každá signatářská vláda může v při podpisu Charty anebo v momentě uložení své ratifikační listiny anebo listiny o schválení upřesnit vyhlášením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, které území považuje pro tento účel za svoje metropolitní území.
1. Každá smluvní strana může v momentě ratifikace anebo schválení tohoto Protokolu anebo kdykoliv poté, učinit prohlášení oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že buď celý Protokol anebo jen jeho část se bude vztahovat na to nebo ta metropolitní území, která jsou uvedena ve zmíněném prohlášení a jejichž mezinárodní vztahy smluvní strana zabezpečuje anebo jejichž mezinárodní odpovědnost bere smluvní strana na sebe. V tomto prohlášení smluvní strana přesně určí články anebo odstavce Části II tohoto Protokolu, které přijímá jako závazné ve vztahu ke každému z území, které jsou v prohlášení označeny.
2. Protokol nabude platnosti na území anebo územích označených ve výše uvedeném prohlášení, počínajíc třicátým dnem od data, kdy generální tajemník obdrží oznámení o prohlášení.
3. Každá smluvní strana může později vydat prohlášení adresované generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že ve vztahu k jednomu nebo více územím, na které byla rozšířena platnost tohoto Protokolu v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, považuje za závazné další články, které dosud v souvislosti s tímto územím anebo územími za závazné nepovažovala. Takovéto dodatečné závazky budou považovány za neoddělitelnou součást původního prohlášení ve vztahu k danému území a nabudou účinnosti třicátým dnem od data, kdy bylo prohlášení vydáno.
4. Generální tajemník postoupí ostatním signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce každé vydané prohlášení, které mu bylo sděleno v souladu s tímto článkem.

Článek 10 - Podpis, ratifikace, přijetí, schválení a vstup v platnost

1. Tento Protokol je otevřen podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Chartu. Bude ratifikován, přijat nebo schvalován. Žádný členský stát Rady Evropy nebude ratifikovat, přijímat nebo schvalovat tento Protokol, ledaže by současně nebo před tím ratifikoval Chartu. Ratifikační listiny nebo listiny o schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
1. Tento Protokol vstoupí v platnost po uplynutí třiceti dní ode dne uložení třetí ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení.
2. Pro každou signatářský stát, který ratifikuje Protokol dodatečně, nabude platnosti po uplynutí třiceti dnů ode dne uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 11 - Vypovězení

1. Jakékoliv smluvní strana může vypovědět tento Protokol pouze po uplynutí pětiletého období ode dne, kdy Protokol ve vztahu k této smluvní straně vstoupil v platnost, a nebo před uplynutím každého dalšího dvouletého období a v každém případě musí být šestiměsíční výpověď oznámena generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Takováto výpověď se netýká platnosti Protokolu ve vztahu k ostatním smluvním stranám za předpokladu, že počet smluvních stran nebude nikdy nižší než tři.
1. Každá smluvní strana může ve smyslu ustanovení předcházejícího odstavce vypovědět jakýkoliv přijatý článek Části II tohoto Protokolu, za předpokladu, že počet článků, kterými je tato smluvní strana vázána, nebude nikdy nižší než jeden.
2. Každá smluvní strana může vypovědět tento Protokol nebo každý článek části II tohoto Protokolu za podmínek stanovených odstavcem 1 tohoto Článku a to ve vztahu ke každému území, na které se Protokol uplatňuje ve smyslu prohlášení učiněného v souladu s odstavci 2 a 4 Článku 9.
3. Jakákoliv smluvní strana vázaná Chartou a tímto Protokolem, která vypoví Chartu v souladu s článkem 37 odstavec 1 Charty, přestane být současně vázána tímto Protokolem.

Článek 12 - Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce :

a jakýkoliv podpis;

b uložení všech listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení;

c datum, kdy tento Protokol vstoupí v platnost v souladu s články 9 a 10;

d jakýkoliv akt, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto Protokolu.

Článek 13 - Příloha

Příloha k tomuto Protokolu tvoří integrální součást tohoto Protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento Protokol.

Dáno ve Štrasburku, 5.května 1988, ve francouzském a anglickém jazyce, přičemž obě dvě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archívech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy odevzdá všem signatářům ověřené kopie shodné s originálem.

Příloha k Protokolu

Rozsah Protokolu pokud jde o chráněné osoby

1. Osoby chráněné články 1 až 4 zahrnují cizince pouze tehdy, jestliže jde o státní příslušníky ostatních smluvních stran legálně pobývajících nebo řádně pracujících na území dotyčné smluvní strany, s tou výhradou, že tyto články mají být vykládány ve světle ustanovení článků 18 a 19 Charty. Tento výklad však nebrání tomu, aby jakákoliv smluvní strana rozšířila obdobné požitky na další osoby.

2. Každá smluvní strana poskytne uprchlíkům, tak jak jsou definováni Úmluvou o statusu uprchlíků, podepsanou v Ženevě dne 28. července 1951, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé, než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto uprchlíky.

3. Každá smluvní strana poskytne osobám bez státní příslušnosti, tak jak jsou definováni Úmluvou o statusu osob bez státní příslušnosti, přijatou v New Yorku dne 28. září 1954, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé, než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto osoby bez státní příslušnosti.

Článek 1

Má se zato, že otázky sociálního zabezpečení, jakož i další ustanovení týkající se dávek v nezaměstnanosti, starobních dávek a dávek pozůstalostních, mohou být vyjmuta z rozsahu tohoto článku.

Článek 1, odstavec 4

Toto ustanovení nesmí být vykládáno tak, že vyžaduje, aby Smluvní strany vtělily do svých zákonů nebo nařízení seznam povolání, která z důvodu jejich povahy nebo kontextu, v němž jsou vykonávána, mohou být rezervována osobám některého pohlaví.

Články 2 a 3

1. Pro účely aplikace těchto článků se výrazem „zástupci pracovníků“ míní osoby, které jsou za takové uznány podle vnitrostátního práva nebo praxe.
1. Výraz „vnitrostátní právo nebo praxe“ zahrnuje kromě zákonů a nařízení i kolektivní smlouvy, jiné dohody mezi zaměstnavateli a zástupci zaměstnanců, zvyky jakož i příslušnou soudní judikaturu.
2. Pro účely provádění těchto článků se výrazem „podnik“ míní souhrn hmotných i nehmotných komponentů, s právní subjektivitou nebo bez ní, vytvořený za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb pro finanční zisk a s pravomocí stanovovat svoji vlastní tržní politiku.
3. Má se zato, že náboženské komunity a jejich instituce mohou být vyjmuty z aplikace těchto článků, dokonce i když tyto instituce jsou „podnikem“ ve smyslu odstavce 3. Podniky provozující činnosti, které jsou inspirovány určitými ideály nebo vedeny určitými morálními (duchovními) koncepty, jež jsou chráněny vnitrostátním právem, mohou být vyloučeny z aplikace těchto článků v takovém rozsahu, v jakém je potřeba chránit orientaci podniku.
4. Má se zato, že tam, kde jsou ve státě práva stanovená v těchto článcích naplňována v různých zařízeních (závodech) podniku, dotyčná Smluvní strana je považována za plnící závazky vyplývající z těchto ustanovení.

Článek 3

Toto ustanovení se nedotýká pravomocí a závazků států, pokud jde o přijetí právních norem o bezpečnosti a ochraně zdraví pro pracoviště, ani pravomocí a odpovědnosti příslušných orgánů dohlížejících na jejich provádění.

Pod pojmem „sociální a společensko-kulturní služby a zařízení“ se míní sociální a/nebo kulturní zařízení (výhody) pro pracovníky poskytované některými podniky jako jsou rekreační zařízení, sportoviště, místnosti pro kojící matky, knihovny, dětské prázdninové tábory atd.

Článek 4, odstavec 1

Pro účely provádění tohoto ustanovení se pod výrazem "co možná nejdéle" mají na mysli fyzické, psychické a intelektuální schopnosti starých osob.

Článek 7

Má se za to, že pracovníci vyjmutí podle odstavce 2 článku 2 a odstavce 2 článku 3 nejsou bráni v úvahu při stanovení počtu dotyčných pracovníků.

Rada Evropy

Protokol pozměňující

Evropskou sociální chartu

(Turín, 21. října 1991)

Protokol pozměňující Evropskou sociální chartu

(Turín, 21. října 1991)

Členské státy Rady Evropy, signatáři tohoto Protokolu doplňujícího Evropskou sociální chartu, která byla otevřena k podpisu v Turínu 18. října 1961 (dále jen "Charta"),

jsouce odhodláni přijmout některá opatření ke zlepšení účinnosti Charty a zvláště fungování jejího kontrolního mechanismu □

zvažující proto vhodnost novelizace ustanovení Charty,

se dohodly takto:

Článek 1

Článek 23 Charty bude znít takto:

“Článek 23 - Zaslání kopií zpráv a připomínek

1. Při zaslání zprávy generálnímu tajemníkovi podle článků 21 a 22, zašlou všechny smluvní strany kopii této zprávy těm svým národním organizacím, které jsou členy mezinárodních organizací zaměstnavatelů a odborových svazů, zvaných podle článku 27, odstavce 2 k účasti na zasedání Výboru vlád. Tyto organizace zašlou generálnímu tajemníkovi jakékoli připomínky ke zprávám smluvních stran. generální tajemník zašle kopii těchto připomínek příslušným smluvním stranám, které si mohou přát na ně reagovat.

2. Generální tajemník zašle kopie zpráv smluvních stran mezinárodním nevládním organizacím, které mají u Rady Evropy konzultativní statut a zabývají se otázkami, které upravuje tato Charta.

3. Zprávy a připomínky uvedené v článcích 21 a 22 a v tomto článku budou na požádání dány k dispozici veřejnosti.“

Článek 2

Článek 24 Charty bude znít takto:

“Článek 24 - Zkoumání zpráv

1. Zprávy zasílané generálnímu tajemníkovi podle článků 21 a 22 budou zkoumány Výborem nezávislých expertů, ustaveným podle článku 25. Výbor bude mít k dispozici také všechny připomínky zasláné generálnímu tajemníkovi podle odstavce 1 článku 23. Po prozkoumání vyhotoví Výbor nezávislých expertů zprávu obsahující jeho závěry.

2. Vzhledem ke zprávám uvedeným v článku 21 zhodnotí Výbor nezávislých expertů z právního stanoviska soulad národních zákonů a praxe se závazky, které příslušným smluvním stranám plynou z Charty.

3. Výbor nezávislých expertů může zaslat přímo smluvním stranám žádost o další informace a upřesnění. V této souvislosti se Výbor nezávislých expertů rovněž může sejít se zástupci smluvní strany, pokud to bude nutné, a to buď ze své iniciativy nebo na žádost příslušné smluvní strany. Organizace zmíněné v odstavci 1 článku 23 budou o tom též uvědoměny.

4. Závěry Výboru nezávislých expertů budou zveřejněny a generální tajemník je sdělí Výboru vlád Parlamentnímu shromáždění a organizacím uvedeným v odstavce 1 článku 23 a v odstavci 23 a v odstavci 2.“

Článek 3

Článek 25 Charty bude znít takto:

„Článek 25 - Výbor nezávislých expertů

1. Výbor nezávislých expertů bude složen nejméně z devíti členů volených Parlamentním shromážděním většinou hlasů za seznamu expertů nejvyšší bezúhonnosti a nesporné kompetence v národních a mezinárodních sociálních otázkách, nominovaných smluvními stranami. Přesný počet stanoví Výbor ministrů.

2. Členové výboru budou voleni na období šesti let. Mohou být jen jednou znovuzvoleni.

3. Člen Výboru nezávislých expertů, zvolený, aby nahradil člena jehož funkční období dosud neskončilo, bude členem výboru do skončení funkčního období svého předchůdce.

4. Členové výboru budou jednat podle své vlastní funkce. Po celé funkční období nesmějí vykonávat žádnou funkci, která by byla neslučitelná s požadavkem nezávislosti a nestrannosti funkce, pro jejíž výkon musí být k dispozici.

Článek 4

Článek 27 Charty bude znít takto:

“Článek 27 - Výbor vlád

1. Zprávy smluvních stran, připomínky a informace zasláné podle odstavce 1 článku 23 a odstavce 3 článku 24 a zprávy Výboru nezávislých expertů budou přeloženy Výboru vlád.

2. Výbor bude složen z jednoho zástupce každé smluvní strany. Vyzve ne více než dvě mezinárodní organizace odborových svazů aby vyslaly pozorovatele s poradním statutem na zasedání Výboru. Mimoto může konzultovat se zástupci

mezinárodních nevládních organizací, které mají u Rady Evropy poradní statut a zabývají se otázkami, které upravuje tato Charta.

3. Výbor vlád bude připravovat rozhodnutí Výboru ministrů. Zejména , ve světle zpráv Výboru nezávislých expertů a smluvních stran, vybere, a zdůvodní svou volbu na základě sociálních, ekonomických a jiných politických úvah, takové situace, které by podle jeho názoru mohly být předmětem doporučení příslušné smluvní straně podle článku 28 Charty. Výbor ministrů přeloží zprávu, která bude zveřejněna.

4. Na základě svých zjištění o celkovém provádění Sociální Charty, může Výbor vlád předložit Výboru ministrů návrhy k provedení studií o sociálních otázkách a o člancích Charty, které by případně měly být novelizovány.“

Článek 5

Článek 28 Charty bude znít takto:

“Článek 28 - Výbor ministrů

1. Výbor ministrů přijme dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, přičemž k hlasování budou oprávněny jen smluvní strany, na základě zprávy přeložené Výborem vlád, rezoluci týkající se celého kontrolního cyklu, obsahující jednotlivá doporučení smluvním stranám.

2. S přihlédnutím k návrhům přeloženým Výborem vlád podle odstavce 4 článku 27, přijme Výbor ministrů takový rozhodnutí, která uzná za vhodná.“

Článek 6

Článek 29 Charty bude znít takto:

“Článek 29 - Parlamentní shromáždění

Generální tajemník Rady Evropy bude předkládat Parlamentnímu shromáždění, k projednání na periodicky konaných plenárních rozpravách, zprávy výboru nezávislých expertů a Výboru vlád, jakož i rezoluce Výboru ministrů.“

Článek 7

1. Tento protokol bude otevřen k podpisu členskými státními Rady Evropy - signatářů Charty, které mohou svůj souhlas vyjádřit

a. popisem bez výhrad co do ratifikace, přijetí nebo schválení nebo

b. podpisem s výhradou ratifikace, přijetí nebo schválení, po kterém bude následovat ratifikace, přijetí nebo schválení.

2. Listiny týkající se ratifikace, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 8

Tento protokol nebude účinnosti třicátým dnem po datu, kdy všechny smluvní strany Charty vysloví svůj souhlas s tím, že budou podle znění článku 7 Protokolem vázány.

Článek 9

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členskými státními Rady:

a. všechny akty podpisu

b. uložení úředních listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení

c. datum nabytí účinnosti Protokolu podle článku 8

d. jakýkoli další akt, notifikaci nebo sdělení vztahující se k tomuto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tento Protokol.

Dáno v Turínu 21. října 1991 v anglickém a francouzském jazyce při stejné autentičnosti obou textů, v jediném vyhotovení, které bude uloženo v archívech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy odevzdá ověřené kopie každému členskému státu Rady Evropy.